ગુજરાતમાં આદિજાતિ વિકાસ

(છેલ્લા ૨૦ વર્ષમાં પહેલ અને ઉપલબ્ધિ)

આદિજાતિ વિકાસ વિભાગ,
ગાંધીનગર

ગુજરાતની આદિજાતિ વસ્તી

આકૃતિ - ૧ ગુજરાતમાં આદિવાસી વિસ્તારો

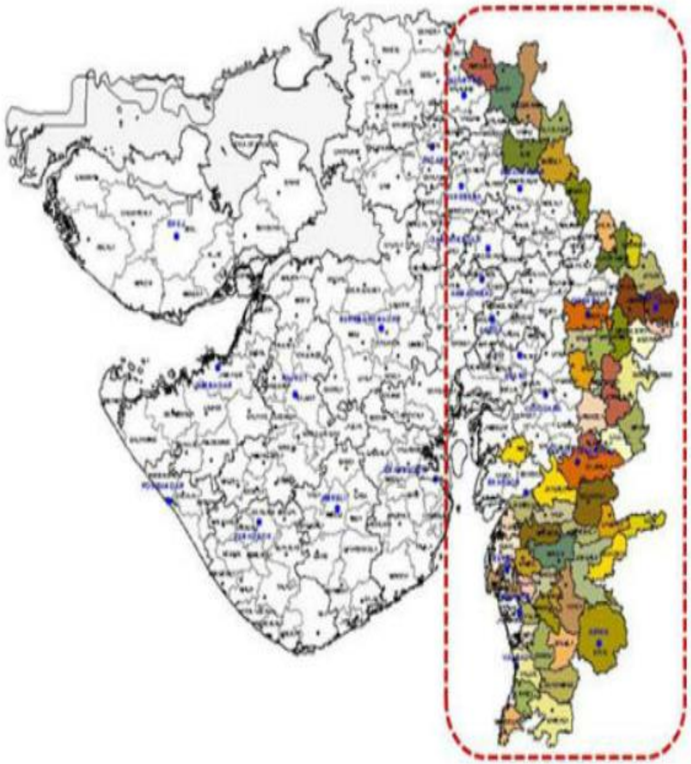

- ❖ દેશની આદિજાતિ વસ્તીનો ૮.૧% ગુજરાતમાં.

- ❖ ૮૯.૧૭ લાખ (ગુજરાતની કુલ વસ્તીનો ૧૪.૮%)
- ❖ જે પૈકી ૧.૪૪ લાખ PVTGs વસ્તી

- ❖ ગુજરાતના કુલ વિસ્તારના ૧૮% વિસ્તાર
  - ❖૧૪ જિલ્લાઓ
  - ❖૫૩ તાલુકાઓ
  - ❖૫૮૮૪ ગામો

- ❖ ૨૬ આદિજાતિઓ (૦૫ PVTG)

આદિજાતિ વિકાસ વિભાગ

- આદિજાતિ પેટા યોજનાનું (વનબંધુ કલ્યાણ યોજના) બજેટ આયોજન, જોગવાઈ અને અમલીકરણની દેખરેખ.
- અત્યાચાર નિવારણ તથા આદિજાતિ સમુદાયના બંધારણીય હક્કોનું જતન.
- વન અધિકાર અધિનિયમ-૨૦૦૬ના અમલીકરણ માટે નોડલ વિભાગ તરીકેની કામગીરી.
- આદિજાતિ સલાહકાર પરિષદનું આયોજન.
- ગુજરાત SC, ST અને OBC (જાતિ પ્રમાણપત્ર કાઢી આપવાનું અને તેની ખરાઇ કરવાનુ નિયમન કરવા) બાબત અધિનિયમ ૨૦૧૮નું અમલીકરણ.

આદિજાતિ વિકાસ વિભાગ હેઠળ કાર્યાન્વિત વિવિધ શાખાઓ અને સોસાયટીઓ

કમિશ્નર આદિજાતિ વિકાસ

- આદિજાતિ વિકાસના કાર્યકમો અને યોજનાઓનુ સંપુર્ણ આયોજન, મોનીટરીંગ અને મૂલ્યાંકન.
- તમામ ટી.એસ.પી.સબંધિત બાબતોના સંદર્ભમાં સંકલન.

ડેવલપમેન્ટ સપોર્ટ એજેન્સી ઓફ ગુજરાત

- આદિજાતિ લોકોની આવકને બમણી કરવા માટે આજીવિકા અને રોજગાર સબંધિત મોનીટરીંગ અને દેખરેખ.
- ઊચ્ચ ગુણવત્તા સમાજ અને સિવિક ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરનો વિકાસ

ગુજરાત સ્ટેટ ટ્રાયબલ એજ્યુકેશન સોસાયટી

- પ્રતિભાશાળી અને પ્રશંસનીય આદિવાસી વિધ્યાર્થીઓ માટે સારી ગુણવત્તાવાળી શાખાઓની સ્થાપના, જળવણી અને વ્યવસ્થા કરવી.

ગુજરાત ટ્રાયબલ ડેવલપમેન્ટ કોર્પોરેશન

- આદિવાસી લોકો માટે નાણાકીય સમાવેશ અને લોન મંજુરી

આદિવાસી સંશોધન અને તાલીમ કેન્દ્ર-અમદાવાદ

- આદિજાતિ સમુદાય સાથે સંબંધિત સંશોધન અને સર્વેક્ષણ

હળપતિ હાઉસિંગ બોર્ડ

- હળપતિ આદિવાસી સમુદાયને આવાસ

વનબંધુ કલ્યાણ યોજના અને આદિજાતિ વિકાસ વિભાગ હેઠળની જોગવાઇ

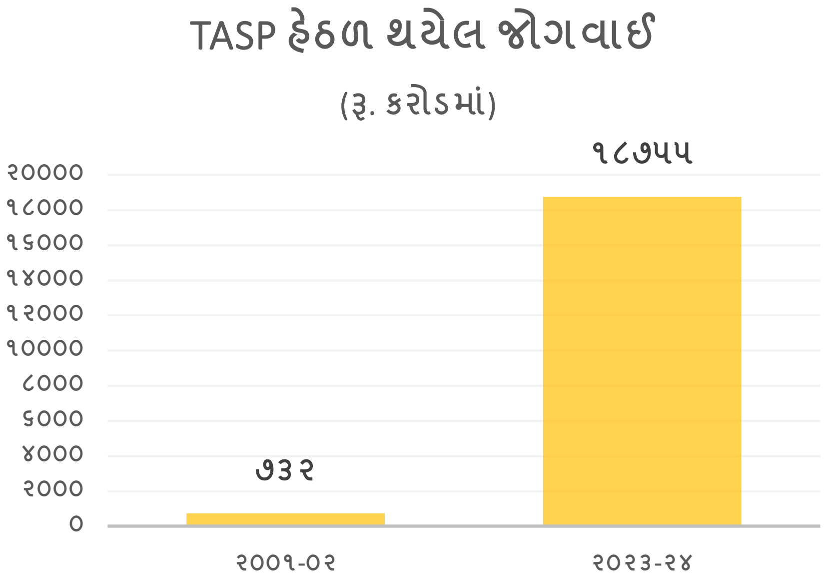

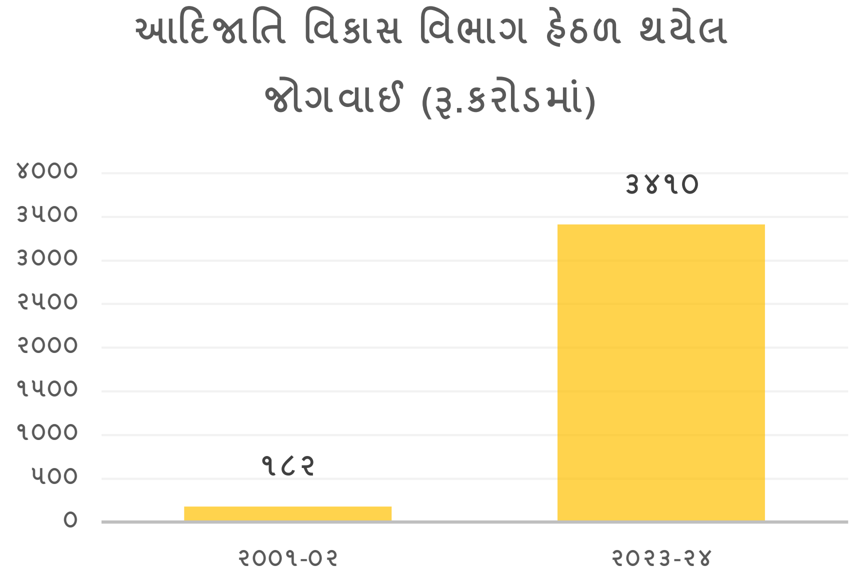

આદિજાતિ વિસ્તાર પેટા યોજના બજેટમાં ૨૫૦૦%નો વધારો.

આદિજાતિ વિકાસ વિભાગની બજેટ જોગવાઈમાં ૧૭૦૦% વધારો.

વર્ષ ૨૦૦૦ પહેલાના આદિજાતિ વિસ્તારના મુખ્ય પ્રશ્નો

- આદિજાતિ વિસ્તારમાં ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણનો અભાવ.
- કન્યાઓમાં સાક્ષરતા દર ઘણો ઓછો [વર્ષ ૨૦૦૧માં ફક્ત ૩૬%]
- આદિજાતિ વિસ્તારોમાં કૃષિએ આજીવિકાનો એકમાત્ર સ્ત્રોત.
- ટકાઉ આજીવિકા માટેના સંસાધનો મર્યાદિત - રોજગારની શોધમાં સ્થળાંતર.
- શ્વેત ક્રાંતિમાં આદિજાતિ ખેડૂતોની ભાગીદારીનો અભાવ.
- કૌશલ્ય આધારીત આધુનીક ટેક્નોલોજીથી સુસજ્જ શૈક્ષણિક સંસ્થાનો અભાવ.
- આરોગ્ય સુવિધાથી વંચીત.
- બારમાસી રસ્તાઓની સુવિધાનો અભાવ.
- નબળો વીજ પુરવઠો.
- સુરક્ષિત પીવાના પાણીનો અભાવ.

વન બંધુ કલ્યાણ યોજના હેઠળની સિધ્ધીઓ

આદિવાસી બાંધવો સક્રીય ભાગીદાર બને, વિકાસના હક્કદાર બને અને ઉજ્જ્વળ ભવિષ્ય પ્રાપ્ત કરે તે હેતુથી તેમજ રાજ્યના આદિવાસી વિસ્તારો અને રાજ્યના અન્ય વિસ્તારો વચ્ચે રહેલ આર્થિક અને સામાજિક અંતર દૂર કરવાની નેમથી વર્ષ ૨૦૦૭માં શરૂ કરેલ સેતુરૂપ કાર્યક્રમ "વનબંધુ કલ્યાણ" યોજના થકી સફળ પ્રયાસ કરેલ છે

વર્ષ ૨૦૦૭ થી ૨૦૨૧ સુધી કુલ રૂ.૧,૦૨,૦૦૦ કરોડથી વધુ ખર્ચ થકી વિવિધ વિકાસ કામો પુર્ણ.

વનબંધુ કલ્યાણ યોજના હેઠળની સિધ્ધીઓ

શિક્ષણ ક્ષેત્રેની સિધ્ધી

- ૮૦૩૫ પ્રાથમિક શાળા, ૧૦૬૪ માધ્યમિક શાળાઓ, ૫૦૯ ઉચ્ચ માધ્યમિક શાળાઓ, ૭૧ KGBV કાર્યરત.
- ITDP વિસ્તારમાં ૧૧ સાયન્સ, ૧૧ કોર્મસ અને ૨૩ આર્ટસ એમ કુલ ૪૫ કોલેજો
- ૪૬ એકલવ્ય મોડેલ રેસિડેન્શીયલ સ્કુલ, ૪૩ કન્યા સાક્ષરતા નિવાસી શાળા અને ૧૨ મોડેલ સ્કૂલ
- ૬૬૧ આશ્રમશાળાઓ, ૭૫ આદર્શ નિવાસી શાળા
- ૧૭૫ સરકારી છાત્રાલયો અને ૯૨૦ ગ્રાન્ટ ઈન એઈડ છાત્રાલયોની સ્થાપના કરવામાં આવી.
- પ્રી-મેટ્રીક અને પોસ્ટ-મેટ્રીક શિષ્યવૃત્તી અંતર્ગત પ્રતિ વર્ષે ૧૬ લાખ વિદ્યાર્થીઓને ડી.બી.ટી દ્વારા ચુકવણું.
- પંચમહાલમાં ગુરુગોવિંદ સિંહ યુનિવર્સિટી અને નર્મદામાં બિરસા મુંડા ટ્રાઇબલ યુનિવર્સિટીની સ્થાપના.
- ૨૦ સમરસ છાત્રાલયોની સ્થાપના. જેની ૩૦% બેઠકોનો આદિજાતિના વિદ્યાર્થીઓને લાભ.

રાજ્ય સાક્ષરતા દર તથા આદિવાસી દર વચ્ચે સાક્ષરતા ગેપ ૨૦૦૧માં ૨૧.૪% હતો,
જે ઘટીને ૨૦૧૧માં ૧૫.૫૪% થયો.

વનબંધુ કલ્યાણ યોજના હેઠળની સિધ્ધીઓ

આરોગ્ય અને પોષણ

- દૂધ સંજીવની યોજના હેઠળ અંદાજે પ્રતિ વર્ષ ૮ લાખથી વધુ વિદ્યાર્થીઓને ૨૦૦ml પોષણયુક્ત દૂધ.
- નવા ૨૭ સામૂહિક આરોગ્ય કેન્દ્ર
- ૮૫ પ્રાથમિક આરોગ્ય કેન્દ્ર
- ૧૭ ઘનિષ્ઠ નવજાત શિશુ સારવાર એકમ (એસ.એન.સી.યુ.)
- ૬૨ નવજાત શિશુ સ્ટેબીલાઈઝેશન એકમ
- ૧૪૦૧ હેલ્થ અને વેલનેસ કેન્દ્રની સ્થાપના.

આદિજાતિ વિસ્તારોમાં સિકલસેલ ટ્રેટના કેસો જે ૨૦૧૧માં ૧૧.૬૬% હતા જે ૨૦૨૨માં ૭.૪૧% થયા તથા આ રોગના કેસો જે ૨૦૧૧માં ૦.૭૫% હતા જે ૨૦૨૨માં ૦.૩૨% થયા.

વનબંધુ કલ્યાણ યોજના હેઠળની સિધ્ધીઓ

રોજગારી

- સંકલિત ડેરી વિકાસ યોજના હેઠળ ૧.૫૦ લાખથી વધુ પશુનો લાભ.
- કૃષિ વૈવિધ્યકરણ યોજના અંતર્ગત ૧૧.00 લાખથી વધુ આદિજાતિ ખેડૂતોને લાભ.
- આદિજાતિ વિસ્તારમાં આઈ.ટી.આઈ., કૌશલ્ય વર્ધન કેન્દ્ર (કે.વી.કે), વોકેશનલ તાલીમ કેન્દ્ર, રોજગાર મેળાઓ થકી કુલ અંદાજે ૧૮ લાખ આદિજાતિ ઉમેદવારોને તાલિમ અને રોજગારનો લાભ.

વનબંધુ કલ્યાણ યોજના હેઠળની સિધ્ધીઓ

સિંચાઈ, આવાસ, રસ્તા અને વિજળી

- લિફ્ટ ઇરીગેશન, ચેક ડેમ ધ્વારા વધારાની ૧૧ લાખ એકર જમીનને સિંચાઇ સુવિધા.
- વિવિધ આવાસની યોજનાઓ હેઠળ આશરે ૬ લાખથી વધુ આવાસોનુ નિર્માણ.
- તમામ મહેસુલી ગામોને બારમાસી રસ્તાઓથી જોડાણ.
- ૨૪૩ નવા સબ સબ સ્ટેશન થકી ૫,૮૮૪ ગામોમાં વીજળીની સુવિધા.
- ૯૬,000 થી વધુ આદિજાતિના પરિવારોને. વ્યક્તિગત દાવાઓ અને સામુદાયીક અને માળખીકીય સુવિધાઓ સાથે ૧.03 લાખ દાવાઓને મંજુરી

વનબંધુ કલ્યાણ યોજનાના અમલની અસર

(આદિજાતિના ૧૪ જિલ્લાઓમાં)

વિગત	વર્ષ ૨૦૦૧	વર્ષ ૨૦૨૩
માધ્યમિક શાળાઓ	૯૦૮	૧૭૩૭
ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓ	૪૪૮	૨૯૭૧
રાજ્ય તથા આદિવાસી સાક્ષરતા દર વચ્ચે ગેપ	૨૧.૪%	૧૫.૫ %
ST વિદ્યાર્થિની સાક્ષરતા દર	૩૬.૦%	૫૩.૨૦
શાળા છોડ્યાનો દર	૩૭.૨%	૪.૫%
૧૪ જિલ્લાઓમાં શાળાઓમાં પ્રવેશ	૫,૦૫,૦૦૪	૧૧,૩૯,૧૫૫

વનબંધુ કલ્યાણ યોજનાના અમલની અસર

(આદિજાતિના ૧૪ જિલ્લાઓમાં)

વિગત	વર્ષ ૨૦૦૧	વર્ષ ૨૦૨૩
આદર્શ નિવાસી શાળા	૩૭ (૪૧૬૩ વિદ્યાર્થીઓ)	૭૫ (૧૧૭૬૦ વિદ્યાર્થીઓ)
સરકારી છાત્રાલય	૮૪ (૬૫૦૦ વિદ્યાર્થીઓ)	૧૭૫ (૧૭૨૫૭ વિદ્યાર્થીઓ)
સમરસ છાત્રાલય	૦	૨૦ (કુલ ૧૩૦૦૦ વિદ્યાર્થીઓ, ST ૩૯૦૦ વિદ્યાર્થીઓ)
EMRS, GLRS, મોડેલ ડે સ્કુલ, સૈનીક શાળાઓ	૫ (૧૯૭ વિદ્યાર્થીઓ)	૧૦૧ (૩૫૫૪૩ વિદ્યાર્થીઓ)

વનબંધુ કલ્યાણ યોજનાના અમલની અસર

(આદિજાતિના ૧૪ જિલ્લાઓમાં)

વિગત	વર્ષ ૨૦૦૧	વર્ષ ૨૦૨૩
વ્યવસાયિક તાલીમ કેન્દ્રો	૧૩ (૧૩૦૦)	૨૧ (૮૯૦૦)
કૌશલ્યા વર્ધન કેન્દ્ર	૧૫૦ (૨૦૧૦-૧૧)	૫૦૦
સંકલિત ડેરી વિકાસ પ્રોજેક્ટ	૦	૧૦૯૪૪ (૨૦૨૨-૨૩)
કૃષિ વૈવિધ્યકરણ પ્રોજેક્ટ	૦	૧૨૩૭૦૦ (૨૦૨૨-૨૩)

વનબંધુ કલ્યાણ યોજનાના અમલની અસર

(આદિજાતિના ૧૪ જિલ્લાઓમાં)

વિગત	વર્ષ ૨૦૦૧	વર્ષ ૨૦૨૩
ડાંગરની ઉત્પાદકતા (કિલો/હેક્ટર)	૧૫૪૯	૨૩૩૧
મકાઈની ઉત્પાદકતા (કિલો/હેક્ટર)	૭૫૪	૧૬૧૭
કપાસની ઉત્પાદકતા (170 કિલોની ગાંસડી)	૧૬૫	૬૧૫
સોયાબીનની ઉત્પાદકતા (કિલો/હેક્ટર)	૦	૧૪૮૫
ખરીફ કઠોળ ઉત્પાદકતા (કિલો/હેક્ટર)	૫૧૭	૮૯૫

વનબંધુ કલ્યાણ યોજનાના અમલની અસર

(આદિજાતિના ૧૪ જિલ્લાઓમાં)

વિગત	વર્ષ ૨૦૦૧	વર્ષ ૨૦૨૩
પેટા કેન્દ્રો	૨૦૦૧	૨૭૭૮
પ્રાથમિક આરોગ્ય કેન્દ્રો	૨૮૩	૪૨૧
સામૂહિક આરોગ્ય કેન્દ્રો	૬૬	૮૬
ઘનિષ્ઠ નવજાત શિશુ સારવાર એકમ (એસ.એન.સી.યુ.)	૦	૧૮
મેડિકલ કોલેજો (આદિજાતિ વિસ્તારમાં)	૦	૮
ડાયાલીસીસ સેન્ટર (આદિજાતિ વિસ્તારમાં)	૦	૧૯

વનબંધુ કલ્યાણ યોજનાના અમલની અસર

(આદિજાતિના ૧૪ જિલ્લાઓમાં)

વિગત	વર્ષ ૨૦૦૧	વર્ષ ૨૦૨૩
સંસ્થાકિય પ્રસુતિ (Institutional Delivery)	૩૭.૧૦%	૯૯.૫૦%
શિશુ મૃત્યુ દર (દર ૧૦૦૦)	૬૦	૨૩
માતૃત્વ મૃત્યુ દર (દર ૧ લાખ)	૧૭૨	૭૦
રસીકરણ %	૫૪% (DLHS)	૯૧% (HMIS)2021-22
સિકલસેલ એનિમિયાની તપાસ (આદિજાતિ વસ્તી)	૧૪,૫૧,૯૩૬ (૨૨.૪૪%) ૨૦૧૧	૯૪,૮૭,૯૫૭ (૯૩.૬૪%)
સિકલસેલ એનિમિયા લક્ષણની સંખ્યા	૧,૬૯,૩૫૮ (૧૧.૬૬%) ૨૦૧૧	૭,૦૩,૦૧૦ (૭.૪૧%)

વનબંધુ કલ્યાણ યોજનાના અમલની અસર

(આદિજાતિના ૧૪ જિલ્લાઓમાં)

વિગત	વર્ષ ૨૦૦૧	વર્ષ ૨૦૨૩
સબસ્ટેશન	૭૬	૩૫૨
આદિજાતિના વીજળી વાળા ઘરો	૧,૬૭,૫૩૦	૩,૩૩,૧૨૮
કૃષિ કુવા જોડાણો વિજળીકરણ	૨૮,૩૧૭	૨,૬૯,૯૮૬

આદિજાતિ વિસ્તારોમાં ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ

આદિજાતિ વિકાસ વિભાગ હેઠળની શાળાઓ અને છાત્રાલયો

૨,૧૬,૦૦૦ વિદ્યાર્થીઓ

- ૬૬૧ આશ્રમ શાળાઓ (૯૬૭૦૦)
- ૪૪ ઇ.એમ.આર. એસ. (૧૩૩૩૧)
- ૪૩ જી.એલ.આર. એસ. (૧૫૧૮૫)
- ૨ -સૈનિક સ્કૂલ (૭૪૭)
- ૧૨ મોડેલ સ્કૂલ (૪૬૭૯)
- ૭૫ આદર્શ નિવાસ શાળા (૧૧૭૦૦)
- ૧૭૫ સરકારી છાત્રાલય (૧૯૩૪૦)
- ૯૨૦ ગ્રાન્ટ ઇન એઈડ છાત્રાલય (૫૦૫૬૬)
- ૨૦ સમરસ છાત્રાલય (૩૯૦૦)

આદિજાતિ વિકાસ વિભાગ હેઠળ ની વિવિધ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ

આદિજાતિ વિકાસ વિભાગ સંચાલિત શાળાઓ અને છાત્રાલયો

એકલવ્ય મોડેલ રેસિડેન્સિયલ સ્કુલ

- **શરૂઆત:** ૧૯૯૭-૯૮
- **કાર્યરત શાળાઓ:** ૪૪ શાળાઓ (૩૪ ભારત સરકાર તથા ૧૦ રાજ્ય સરકાર)
- **લાયકાત:** EMRS પ્રવેશ પરીક્ષાના મેરીટના આધારે
- **સહાયતાનું ધોરણ:** ભારત સરકાર રૂા.૧,૦૯,૦૦૦, રાજ્ય સરકાર રૂા. ૭૦,૦૦૦ પ્રતિ વિધાર્થી દીઠ રીકરીંગ ગ્રાન્ટ
- **વિધાર્થીઓની સંખ્યા:** કુમાર - ૬૩૮૧ અને કન્યા- ૬૮૫૦, કૂલ મળી – ૧૩૩૩૧ (૧૦૭૬૬ ભારત સરકાર + ૨૫૬૫ રાજ્ય સરકાર)

સૈનિક શાળા:

- **કાર્યરત શાળાઓ:** ૦૨
- **વિધાર્થી સંખ્યા:** કુમાર-૬૩૧ અને કન્યા–૧૭૫, કૂલ ૮૦૬

કન્યા સાક્ષરતા નિવાસી શાળા

- **શરૂઆતનું વર્ષ:** ૨૦૦૮ - ૦૯
- **કાર્યરત શાળાઓ:** કુલ ૪૩ શાળાઓ
- **લાયકાત:** જીલ્લા કક્ષાએથી મેરીટના આધારે પ્રવેશ
- **સહાયતા:** રૂ.૫૭,૧૦૦ વાર્ષિક પ્રતિ વિધાર્થીની દીઠ રીકરીંગ ગ્રાન્ટ (વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ સુધી રૂ. ૨૭,૧૦૦ ભારત સરકાર અને રૂ. 30,000 ગુજરાત સરકાર)
- **વિધાર્થીનીઓની સંખ્યા:** કન્યા-૧૫૧૮૫

મોડેલ ડે સ્કુલ

- **શરૂઆતનું વર્ષ:** ૨૦૧૦-૧૧
- **કાર્યરત શાળાઓ:** ૧૨ શાળાઓ
- **લાયકાત:** જીલ્લા કક્ષાએથી મેરીટના આધારે પ્રવેશ
- **સહાયતા:** રૂ.૧૪૭૫૦ તથા શિક્ષકોનો ખરેખર ખર્ચ
- **વિધાર્થીઓની સંખ્યા:** કુમાર-૨૬૪૩ અને કન્યા- ૨૦૩૬, કુલ મળી - ૪૬૭૯

આદર્શ નિવાસી શાળા

- શરૂઆત: ૧૯૮૬-૮૭
- આદર્શ નિવાસી શાળાઓ : ૭૫ (૨૬ કુમાર ૨૬ કન્યા અને ૨૩ મિશ્ર)
- વિદ્યાર્થીઓની માન્ય સંખ્યા : ૧૧૭૦૦
- ધો.૮ માં મેળવેલ ગુણના આધારે મેરીટના ધોરણે પ્રવેશ.
- વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માટે પ્રાવેશિક પરીક્ષા લઇ ધોરણ-૯ માં કુલ ૩૬૮૬ વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ.

આશ્રમશાળાઓ

- **શરૂઆત:**-૧૯૫૩-૫૪
- આશ્રમશાળા-**૪૦૩**, ઉતર બુનિયાદી આશ્રમશાળા-**૧૯૬** અને ઉચ્ચતર ઉતર બુનિયાદી આશ્રમશાળા - **૬૨** એમ ત્રણ પ્રકારની **૬૬૧** શાળાઓ કાર્યરત.
- કુલ ૯૬,૭૪૭ **વિદ્યાર્થીઓને** નિવાસી શિક્ષણ
- શિક્ષણ સાથે વિના મૂલ્યે રહેવા તથા જમવાની સુવિધા
- નિભાવ ખર્ચ માટે રૂા. ૨૧૬૦ પ્રતિ વિદ્યાર્થી પ્રતિ માસ એક વર્ષમાં મહત્તમ ૧૦ માસ, કર્મચારીના વેતનની ૧૦૦% ગ્રાંટ

આદિજાતિ વિકાસ વિભાગ હસ્તકની શાળાઓમાં સિધ્ધી

આદિજાતિ વિકાસ વિભાગ હસ્તક ૭૬ વિજ્ઞાન પ્રવાહની શાળાઓ

NEET, JEE-Mains, JEE Advance પરિણામની વિગત

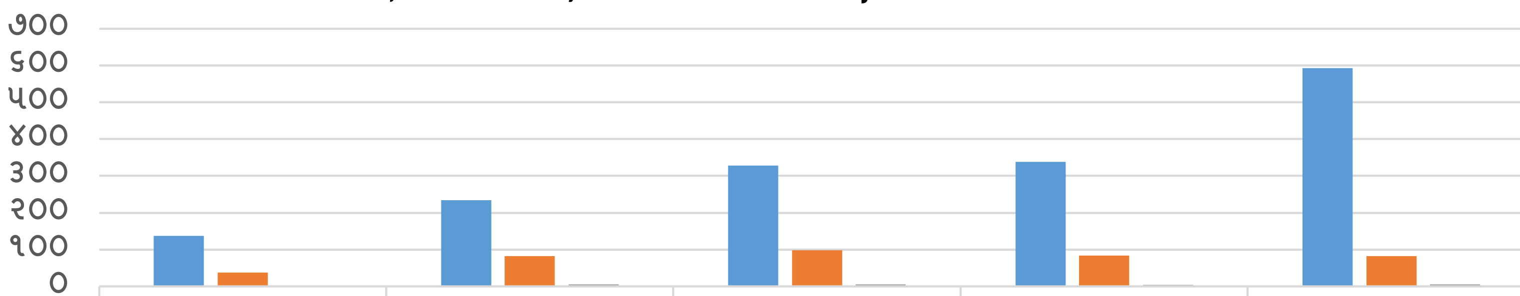

	૨૦૧૯	૨૦૨૦	૨૦૨૧	૨૦૨૨	૨૦૨૩
NEET	૧૩૮	૨૩૪	૩૨૮	૩૩૮	૫૯૨
JEE-Mains	૩૭	૮૨	૯૮	૮૪	૮૩
JEE Advance	૦	૬	૬	૫	૬

NEET   JEE-Mains   JEE Advance

આદિજાતિ વિધાર્થીઓની મેડીકલ અભ્યાસ ક્ષેત્રે પ્રયાસ અને સિધ્ધીઓ

- રાજયમાં મેડીકલ અભ્યાસ માટે આશરે ૧૫૯૮ બેઠક અનુસૂચિત જનજાતિ માટે અનામત.
- વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ના મેડીકલ પ્રવેશ માટે ૨૩૫૦ થી વધુ વિધાર્થીઓ પ્રવેશ પાત્ર
- આદિજાતિ વિકાસ વિભાગ દ્વારા આદિજાતિ વિસ્તારમાં **NEET / JEE** પરીક્ષાની તૈયારી માટે કોચિંગ વર્ગો.
- આદિજાતિના વિધાર્થીઓ માટે ભારત સરકાર અને રાજય સરકાર પોષ્ટ મેટ્રીક શિષ્યવૃત્તિ યોજના હેઠળ નાણાકીય સહાય
- આદિજાતિ વિધાર્થીઓ માટે ફ્રીશીપ યોજનાનો પણ લાભ

આદિજાતિ વિદ્યાર્થી માટે છાત્રાલય

સરકારી છાત્રાલય

૧૭૫ સરકારી છાત્રાલયો → ૯૫ કુમાર છાત્રાલયો → ૧૦૧૪૦ કુમારો
૧૭૫ સરકારી છાત્રાલયો → ૮૦ કન્યા છાત્રાલયો → ૯૨૦૦ કન્યાઓ
૧૦૧૪૦ કુમારો + ૯૨૦૦ કન્યાઓ = ૧૯૩૪૦ વિદ્યાર્થીઓ

ગ્રાન્ટ ઈન એઈડ છાત્રાલય

૯૨૦ છાત્રાલયો → ૫૪૩ કુમાર છાત્રાલયો → ૩૦૨૫૦ કુમારો
૯૨૦ છાત્રાલયો → ૩૭૭ કન્યા છાત્રાલયો → ૨૦૦૮૬ કન્યાઓ
૩૦૨૫૦ કુમારો + ૨૦૦૮૬ કન્યાઓ = ૫૦૩૬૬ વિદ્યાર્થીઓ

સમરસ છાત્રાલય

- ૧૦ શહેરોમાં ઉચ્ચ કક્ષાના વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨૦ સમરસ છાત્રાલય કાર્યરત છે.
- કુલ ૧૩,૦૦૦ વિદ્યાર્થીઓ/વિદ્યાર્થીનીઓ ,જે પૈકી ST ના ૩૦ ટકા વિદ્યાર્થીઓ એટલે કે ૩૯૦૦ છાત્રો.
- વડોદરા, સુરત અને હિંમતનગર ખાતેની છાત્રાલયોનું સંચાલન આદિજાતિ વિકાસ વિભાગ દ્વારા

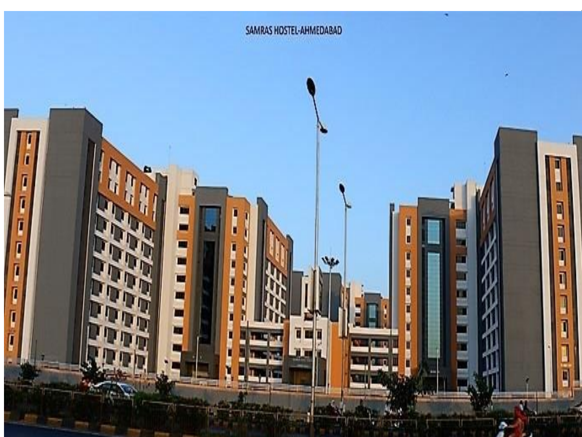

સરકારી કુમાર છાત્રાલય – વ્યારા

ગ્રાન્ટ ઇન એઈડ છાત્રાલય- નર્મદા

વનબંધુ કલ્યાણ યોજના
VANBANDHU KALYAN YOJANA

આદિજાતિના વિદ્યાર્થીઓ માટે શૈક્ષણિક સંબંધિત યોજનાઓ

શૈક્ષણિક યોજનાઓ હેઠળ વાર્ષિક રૂ.૭૨,૭૧૯ લાખની સહાય

- પ્રિ – મેટ્રિક શિષ્યવૃત્તિ (GoG) ૧૩,૦૮,૯૧૧
- વિદ્યા સાધના (ધોરણ ૯ માં વિદ્યાર્થીનીઓ) માટે સાયકલ ૩૮,૨૩૭
- ફૂડ બિલ સહાય ૨૯,૬૫૬
- પોસ્ટ મેટ્રિક શિષ્યવૃત્તિ ૧,૮૪,૦૪૭
- પ્રી – મેટ્રિક શિષ્યવૃત્તિ (ધોરણ ૯ અને ૧૦) (GoI) ૧.૦૨,૭૮૫
- તબીબી અને એન્જીનિયરિંગ વિદ્યાર્થી માટે સાધન સહાય ૧૫૫૦
- આઇ.ટી.આઇ. વિદ્યાર્થીઓ માટે શિષ્યવૃત્તિ ૧૦,૮૬૭
- ગણવેશ સહાય ૧૩,૦૭,૨૩૪

આદિજાતિ વિકાસ વિભાગ હેઠળ ની વિવિધ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ

પ્રિ મેટ્રીક શિષ્યવૃત્તિ યોજના

યોજનાની શરૂઆત:- ૧૯૬૦

પાત્રતાના ધોરણો:

- ધો.-૧ થી ૧૦ માં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓને
- આવકમર્યાદા ધ્યાને લીધા સિવાય.

તા.૧/૪/૨૦૨૨ના ઠરાવથી શિષ્યવૃત્તિના દરોમાં વધારો

	ધોરણ	હાલના શિષ્યવૃત્તિના દર (૨૦૨૨-૨૩ થી)
કુમાર	ધો-૧ થી ધો-૮	વાર્ષિક રૂ.૭૫૦/-
	ધો- ૯ થી ધો-૧૦	વાર્ષિક રૂ.૧૦૦૦/-
કન્યા	ધો-૧ થી ધો- ૫	વાર્ષિક રૂ.૭૫૦/-
	ધો-૬ થી ધો-૧૦	વાર્ષિક રૂ.૧૦૦૦/-
અતિપછાત	ધો-૧ થી ધો-૮	વાર્ષિક રૂ.૧૦૦૦/-
	ધો- ૯ થી ધો-૧૦	વાર્ષિક રૂ૧૫૦૦/-

પોસ્ટ મેટ્રીક શિષ્યવૃત્તિ યોજના

- **શરૂઆત:-** વર્ષ ૨૦૦૯-૧૦
- **પાત્રતાના ધોરણો:-** રૂ. ૨.૫૦ લાખથી વધુ આવક ધરાવતા કુટુંબોની કન્યાઓને ભારત સરકારની પોસ્ટ મેટ્રિક શિષ્યવૃત્તિ યોજનાના ધારા ધોરણે મુજબ
- **સહાયના ધોરણો:–** ભારત સરકારની પોસ્ટ મેટ્રિક શિષ્યવૃત્તિ મુજબ લાભો આપવામાં આવે છે.

વિદેશ અભ્યાસ અંગેની યોજના

- **શરુઆત** :- ૨૦૦૦-૦૧
- **લાયકાત** :- **આદિજાતિના અરજદાર** હાયર સેકન્ડરી અથવા ઇન્ડિયન સ્કૂલ સર્ટીફિકેટ કે તેની સમકક્ષ પરીક્ષા પાસ કરેલ તેમજ માન્ય વિદેશની યુનિવર્સિટીમાં પ્રવેશ મેળવેલ હોવો જોઇએ.
- **લોનનું ધોરણ** :-મહત્તમ <u>રૂા.૧૫.૦૦</u> લાખની મર્યાદામાં ૪%ના દરે ધિરાણ

વર્ષમાં ૨૦૦૧-૨૦૨૩ સુધીમાં ૩૩૭ લાભાર્થીને લાભ

કોર્મશિયલ પાયલોટ તાલીમની યોજના

- **શરુઆત** : - સને-૨૦૦૦-૦૧
- **લાયકાત** :- **આદિજાતિના અરજદાર** હાયર સેકન્ડરી (૧૦+૨) અથવા ઇન્ડિયન સ્કૂલ સર્ટીફિકેટ કે તેની સમકક્ષ પરીક્ષા પાસ કરેલ હોવી જોઇએ.
- **લોનનું ધોરણ** :- મહત્તમ <u>રૂા.૨૫.૦૦</u> લાખની મર્યાદામાં ૪%ના દરે ધિરાણ

વર્ષમાં ૨૦૦૧-૨૦૨૩ સુધીમાં ૨૪ લાભાર્થીને લાભ

આદિજાતિ વિસ્તારોમાં રોજગારી

કૃષિ વૈવિધ્યકરણ પ્રોજેક્ટ

- **શરૂઆત** :- ૨૦૧૨-૧૩
- **લાયકાત** :- બી.પી.એલ./એફ.આર.એ./ આદિમજૂથ તથા આદિજાતિ ખેડુત
- **સહાયનું ધોરણ** :- ખાતર અને બિયારણની કીટ્સ, તાલીમ અને માર્કેટ લીંકેજ (રૂા. ૪૫૦૦ થી રૂા. ૫૦૦૦ સુધીની કીટ) સહાયરૂપે આપવામાં આવે છે.
- લાભાર્થીઓની ઓનલાઈન અરજી મેળવી મંજુરી કરવામાં આવે છે

મિલેટ વર્ષ અનુસંધાને વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪માં જુવાર, બાજરા, નાગલી, સોયાબીન, મગફળી વગેરેનો સમાવેશ

વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ સુધીમાં ૧૨,૬૯,૬૫૬ ખેડુતોને લાભ

પાવર ટીલર માટે સહાય

- **શરૂઆત** :- ૨૦૨૨-૨૦23
- **લાયકાત**:- આદિજાતિ ખેડુત
- **સહાયનું ધોરણ** :- આદિજાતિ ખેડુતોને ૮ બ્રેક હોર્સ પાવરથી નીચેના પાવર ટીલર માટે કુલ ખર્ચના ૫૦% અથવા રૂા. ૬૫,૦૦૦/- બે માથી જે ઓછુ હોઈ તે અને ૮ બ્રેક હોર્સ પાવરથી ઉપરના પાવર ટીલર માટે કુલ ખર્ચના ૫૦% અથવા રૂા. ૮૫,૦૦૦/- બે માથી જે ઓછુ હોઈ તે
- લાભાર્થીઓની ઓનલાઈન અરજી મેળવી મંજુરી કરવામાં આવે છે

વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩માં ૫૦૦૦ અને વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪માં ૧૦૦૦ લાભાર્થીને લાભનુ આયોજન

વેલાવાળા શાકભાજી માટે મંડપ સહાય પ્રોજેક્ટ

- **શરૂઆત** :- ૨૦૧૫-૧૬
- **લાયકાત**:-બી.પી.એલ./ એફ.આર.એ.ના લાભાર્થી./ આદિમજૂથ અને આદિજાતિ ખેડુત
- **સહાયનું ધોરણ** :- વેલાવાળા શાકભાજી માટે મંડપ બનાવવા DBT મારફત નાણાકીય સહાય (રૂ.૧૫૨૮૮) આપવામાં આવે છે.

વર્ષ ૨૦૧૫થી ૨૦૨૩ સુધીમાં ૨૩૯૩૪ લાભાર્થીઓને લાભ

ફળાઉ ઝાડ રોપા વિતરણ યોજના

- **શરૂઆત** :- ૨૦૧૯-૨૦
- **લાયકાત** :- બી.પી.એલ./ એફ.આર.એ.ના લાભાર્થી / આદિમજૂથ આદિજાતિ ખેડુત
- **સહાયનું ધોરણ** :- કલમી આંબાના રોપાઓ (રૂ.૪૦૫૦ થી રૂ.૧૬૨૦૦ સુધી) આપવામાં આવે છે.

વર્ષ ૨૦૧૯થી ૨૦૨૩ સુધીમાં ૧૨૨૨૬ લાભાર્થીઓને લાભ

સંકલિત ડેરી વિકાસ કાર્યક્રમ

- **શરૂઆત** :- ૨૦૦૮-૦૯
- **લાયકાત** :- બી.પી.એલ./એફ.આર.એ.ના લાભાર્થી/ આદિમજુથ અને આદિજાતિ મહીલા
- **સહાયનું ધોરણ** :- ૧ દુધાળુ પશુ અને સાધન સહાય (રૂા.૭૦,૦૦૦ યુનિટ કોષ્ટ) આપવામાં આવે છે.
- લાભાર્થીઓની ઓનલાઈન અરજી મેળવી મંજુરી કરવામાં આવે છે

વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ સુધીમાં ૧,૬૨,૩૦૧

આદિજાતિ મહિલાઓને દુધાળા પશુનો લાભ

વ્યવસાયલક્ષી તાલીમ કેન્દ્ર

યોજનાનો ઉદેશ્ય :- આદિજાતિ યુવક/યુવતીઓને રોજગારલક્ષી તાલીમ પૂરી પાડી આવક બમણી કરવી

પીપીપી પાર્ટનર સંસ્થા :- અતુલ ઇન્ડસ્ટ્રી, મારુતિ સુઝુકી પ્રા.લી., સેવા રૂરલ ટ્રસ્ટ, વાઘલધરા વિભાગ કેળવણી મંડળ, શ્રોફ ફાઉન્ડેશન ટ્રસ્ટ, મુની સેવા આશ્રમ, સિપેટ, ગ્રામીણ વિકાસ ટ્રસ્ટ.

સેક્ટર :- ઓટો મોબાઈલ સેક્ટર, પ્લાસ્ટિક ઈજનેરી, કેમિકલ સેક્ટર, મીકેનીકલ, ઈલેક્ટ્રીકલ, ટેક્ષટાઈલ, આઈ.ટી./બી.પી.ઓ.

કોર્ષનો સમયગાળો :- ૧ માસથી ૨ વર્ષ

કેપિટલ ખર્ચ :- ૭૫% સરકારશ્રીની ભાગીદારી તથા ૨૫% પાર્ટનર સંસ્થાની ભાગીદારી.

રીકરીંગ ખર્ચ :- રીકરીંગ ખર્ચ ૧૦૦% સરકારશ્રી દ્વારા.૭૫% તાલીમાર્થીને પ્લેસમેન્ટ મળ્યા બાદ જ રીકરીંગ ખર્ચ ચુકવવામાં આવે છે.

વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ સુધી ૫૪,૫૨૫ તાલીમાર્થીને તાલીમ અને ૪૨,૧૭૧ને રોજગારી

૧. મારુતિ સુઝુકી,
તાલુકો-વાઘોડિયા,જીલ્લો- વડોદરા

ડ્રાઇવીંગ

૨. અતુલ વ્યવસાયલક્ષી તાલીમ કેન્દ્ર ,
તાલુકો-ધરમપૂર, જીલ્લો-વલસાડ

સીવણ ક્લાસ

૩. સેન્ટ્રલ ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ પ્લાસ્ટિક ઈજનેર અને ટ્રેનીંગ,ગામ-ખુંધ , તાલુકો-ચીખલી, જીલ્લો- નવસારી

ઓપરેટર કમ ઇન્જેક્શન મોલ્ડિંગ તાલીમ

સિપેટ-વી.ટી.સી

સ્વરોજગારી યોજના

- શરૂઆત :- ૧૯૯૭
- યોજનાનો હેતુ:- સ્વરોજગારી યોજના હેઠળ જુદા જુદા ૮૫ ધંધાઓ માટે ધિરાણ
- લાયકાત :- ઉંમર ૧૮ થી ૫૫ વર્ષ સુધી / આવક મર્યાદા રૂા. ૬.૦૦ લાખ
- લોનનું ધોરણ :- રૂા.૫.૦૦ લાખની મર્યાદામાં વાર્ષિક ૪% વ્યાજના દરે ધિરાણ

વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ સુધી ૧૫૨૩ લાભાર્થીને લાભ

નાહરી કેન્દ્ર

- શરૂઆત :- ૨૦૧૬
- લાયકાત :- સદર યોજનામાં ૧૧ મહિલાઓના જુથનું સખી મંડળ તરીકે રજીસ્ટ્રેશન થયેલ હોવું જોઈએ.
- લોન/સહાયનું ધોરણ :-રૂા.૫.૦૦ લાખની મર્યાદામાં વાર્ષિક ૪% વ્યાજના દરે લોન તેમજ રૂા. ૫.૦૦ લાખની સહાય એમ મળીને કુલ રૂા. ૧૦.૦૦ લાખ

વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ સુધી ૨૭ મહિલા જુથને લાભ

વકીલ સહાય યોજના

- **શરુઆત :- સને-** ૧૯૮૭.
- **લાયકાત** :- આ યોજના હેઠળ સિનિયર વકીલ ઓછામાં ઓછા ૭ વર્ષ પ્રેક્ટીસનો અનુભવ. જુનિયર વકીલે સિનિયર વકીલના હાથ નીચે પ્રેકટીસ કર્યા અંગેનું પ્રમાણપત્ર.
- **સહાય** :- જુનિયર વકીલને ત્રણ વર્ષનું રૂ.૨૮,૮૦૦ સ્ટાઇપેન્ડ. સિનિયર વકીલને પણ ત્રણ વર્ષ સુધી માસિક રૂ.૫૦૦ લેખે કુલ રૂ.૧૮,૦૦૦ એલાઉન્સ મળવાપાત્ર રહે છે.

વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ સુધી ૮૨૬ લાભાર્થીને લાભ

જી.પી.એસ.સી. કોંચિંગ યોજના

- **શરૂઆત** :- ૨૦૧૯-૨૦
- **લાયકાત**:- સ્નાતક થયેલ આદિજાતિ યુવક-યુવતી
- **સહાયનું ધોરણ** :- વર્ગ-૧ અને ૨ની સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા અંગે કોચિંગ માટે નાણાકીય સહાય (રૂ.૨૦,૦૦૦) ડી.બી.ટી.થી આપવામાં આવે છે.

વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ ૫૦૦૦ લાભાર્થીને લાભ

આવાસ, આરોગ્ય, પોષણ અને સામાજીક ઉત્કર્ષની યોજનાઓ

વ્યકિતગત ધોરણે આવાસ માટે નાણાંકીય સહાય

- **શરૂઆતઃ-**૧૯૯૮
- **પાત્રતાનું ધોરણઃ-** ગ્રામ વિકાસ વિભાગે બનાવેલ અને વખતોવખત પ્રસિધ્ધ થતી પ્રવર્તમાન બી.પી.એલ.યાદીમાં સમાવિષ્ટ હોવા જોઈએ.
- પોતાની માલિકીની જમીન હોવી જોઇએ.
- **આવકમર્યાદાઃ-** વાર્ષિક આવક રૂા. ૬,૦૦,૦૦૦/-
- **સહાયનું ધોરણઃ-** આવાસ દીઠ રૂા.૧,૨૦,૦૦૦ સહાય.

વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ સુધી ૭૩,૭૯૫ લાભાર્થીને લાભ તેમજ આયોજન યોજના હેઠળ ૧૧,૧૫૭ આવાસ સહાય સાથે કુલ ૮૪,૯૫૨ લાભાર્થીને લાભ.

દૂધ સંજીવની યોજના

- **શરૂઆત**:- ૨૦૦૭-૦૮

▶ આ યોજના અંતર્ગત આદિજાતિ વિસ્તારની પ્રાથમિક શાળામાં અભ્યાસ કરતાં આદિજાતિ બાળકોને ૨૦૦ મી.લી. ફોર્ટીફાઈડ ફ્લેવર્ડ દૂધ આપવામાં આવે છે, જેમાં ૩% ફેટ, ૫૦૦ **I.U.** વિટામીન **A**, ૨૪ ગ્રામ કાર્બોહાઈડ્રેટ, ૭ ગ્રામ પ્રોટીન અને ૪૦ **I.U.** વિટામીન **D**નો સમાવેશ થાય છે.

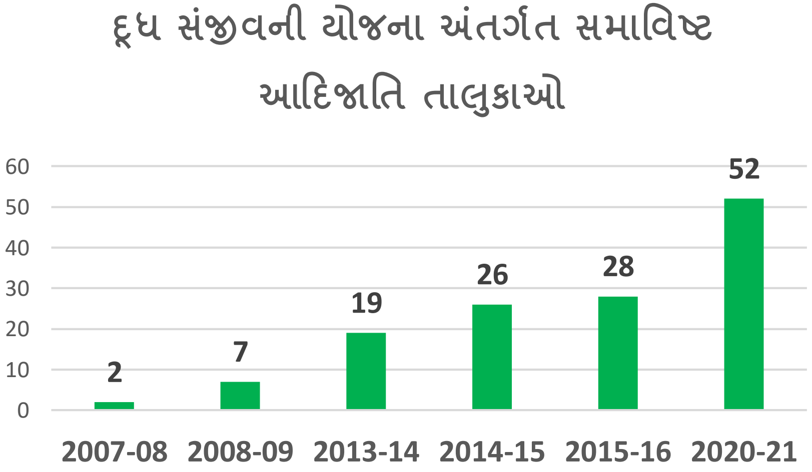

- આ યોજના અંતર્ગત પ્રતિવર્ષ અંદાજે રૂ.૧૭૨.૦૦ કરોડના ખર્ચે ૮,૮૫૮ પ્રાથમિક શાળાઓ અને આશ્રમશાળાઓના ૭,૬૮,૪૬૫ બાળકો આવરી લેવામાં આવે છે.

વનબંધુ કલ્યાણ યોજના
VANBANDHU KALYAN YOJANA

કુંવરબાઇનું મામેરૂ યોજના/
સાતફેરા સમૂહ લગ્ન યોજના

શરૂઆત: ૧૯૯૧

પાત્રતાનું ધોરણ:- કુટુંબની વધુમાં વધુ બે કન્યાઓને સહાય

આવકમર્યાદા :- વાર્ષિક આવક મર્યાદા રૂા.૬,૦૦,૦૦૦/-

સહાયનું ધોરણ:-

કુંવરબાઈ મામેરૂ યોજના અંતર્ગત રૂા.૧૨,૦૦૦ ની સહાય

સાતફેરા સમૂહ લગ્ન યોજનામાં **યુગલદીઠ** સહાય
રૂા.૧૨,૦૦૦ તથા **આયોજક સંસ્થાને** રૂા.૩૦૦૦ સહાય

વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ સુધી ૭૯,૩૩૭ લાભાર્થીને લાભ

મફત તબીબી સહાય

- **શરૂઆત:-** ૧૯૮૭
- **લાયકાત:-** વાર્ષિક આવક મર્યાદા રૂા.૬,૦૦,૦૦૦/-
- **સહાયનું ધોરણ:-** પ્રસુતિના ગંભીર કેસમાં – ૫૦૦/-, સ્ત્રીઓને થતાં પાડુંરોગ – ૧૫૦/-, ક્ષય – ૫૦૦/- કેન્સર- ૧૦૦૦/- રક્તપિત - ૮૦૦/- એઈડ્સ- ૧૦૦૦/- સીકલસેલ એનિમીયા- ૫૦૦/- થેલેસેમીયા- ૫૦૦/- દર્દી દીઠ દર માસે સહાય.

વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ સુધી ૫૧,૯૩૦ લાભાર્થીને લાભ

સામુદાયિક વિકાસની યોજનાઓ

ન્યુ ગુજરાત પેટર્ન યોજના

- સને ૧૯૯૭-૯૮થી યોજનાનો અમલ,
- સરકારશ્રીના તા.૦૮/૦૫/૨૦૧૨ના ઠરાવથી યોજનાના અમલ થાય છે.
- આ યોજના અંતર્ગત શિક્ષણ, આરોગ્ય, આજીવિકા, કૌશલ્ય વિકાસ, કૃષિ વિકાસ, રસ્તા, સિંચાઇ, પાણી અને માળખાકીય સુવિધાના વિકાસલક્ષી પ્રવૃતિઓનો સમાવેશ
- સદર યોજના માટે સબંધિત વિભાગો દ્વારા ખાસ નાણાકિય જોગવાઈ કરી આદિજાતિ વિકાસ વિભાગ હસ્તક ગ્રાન્ટ મુકવામાં આવે છે.
- સરકારશ્રીના તા.૦૮/૦૫/૨૦૧૨ના ઠરાવથી હકારાત્મક કામોનો અગ્રતા ક્રમ નક્કી કરવામાં આવેલ, સાથે સાથે નકારાત્મક કામોની યાદી પણ નિયત કરવમાં આવેલ છે.
- વિકેન્દ્રીત આયોજનના અભિગમ હેઠળ તાલુકા કક્ષાએ તાલુકા સમિતિ અને જિલ્લા કક્ષાએ જિલ્લા સમિતિ દ્વારા વાર્ષિક આયોજનની સત્તાઓ.

વર્ષ ૨૦૦૯-૧૦થી ૨૦૨૨-૨૩ સુધી રૂ. ૪૭૩૪.૩૪ કરોડના ખર્ચે ૧૭ લાખથી વધુ વિકાસના કામો

મુખ્યમંત્રી બોર્ડર વિલેજ સર્વાંગી ઉત્કર્ષ યોજના

શરૂઆત:- ૨૦૧૦-૧૧ થી બોર્ડર વિલેજ યોજના

- **૨૦૨૩-૨૪થી મુખ્યમંત્રી બોર્ડર વિલેજ સર્વાંગી ઉત્કર્ષ યોજના પુન:ગઠીત કરવામાં આવી.**
- રાજયના સરહદી વિસ્તારના ૪૯૫ ગામોનો સમાવેશ.
- આ યોજના અંતર્ગત આવાસ, પાણી, વીજળી, શિક્ષણ, રસ્તા, આરોગ્ય અને આજીવિકાને લગતા વિકાસલક્ષી કામોનો હાથ ધરવામાં આવે છે.
- **વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ના અંદાજપત્રમાં નવી બાબત હેઠળ રૂા. ૨૫.૦૦ કરોડની મંજુરી સાથે રૂા. ૧૦૦.૦૦ કરોડના બજેટ સાથે યોજનાને પુન:ગઠીત કરવામાં આવી.**

વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ સુધી રૂ. ૫૦૧ કરોડના ખર્ચે ૫૬૨૭ વિકાસ કામો

મુખ્યમંત્રી આદિમજૂથ સર્વાંગી ઉત્કર્ષ યોજના

શરુઆત :- ૨૦૧૩થી આદિમજુથ છ પાયાની સુવિધા

- **૨૦૨૩-૨૪થી મુખ્યમંત્રી આદિમજુથ સવાર્ગી ઉત્કર્ષ યોજના પુન:ગઠીત કરવામાં આવી.**
- **યોજના :** અનુસુચિત જનજાતિ પૈકીના આદિમ જૂથ સમુદાયો (કોલઘા, કાથોડી, કોટવાળીયા, સીદી, અને પઢાર) માટે **શિક્ષણ, આવાસ, પીવાના પાણી, રસ્તા, વિજળી, અને આજીવિકા** જેવી સુવિધાઓ.
- **વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ના અંદાજપત્રમાં નવી બાબત હેઠળ રૂા. ૪૦.૦૦ કરોડની મંજુરી સાથે રૂા. ૬૦.૦૦ કરોડના બજેટ સાથે યોજનાને પુન:ગઠીત કરવામાં આવી.**

વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ સુધી રૂ. ૧૦૬.૭૬ કરોડના ખર્ચે ૩૫૧૫ વિકાસ કામો

મુખ્યમંત્રી હળપતિ સર્વાંગી ઉત્કર્ષ યોજના

શરુઆત :- ૨૦૧૩થી હળપતિ જાતિઓને પાયાની સુવિધા

- **૨૦૨૩-૨૪થી મુખ્યમંત્રી આદિમજુથ સવાર્ગી ઉત્કર્ષ યોજના પુન:ગઠીત કરવામાં આવી.**
- **યોજના :** અનુસુચિત જનજાતિ પૈકીના હળપતિ સમુદાય **માટે શિક્ષણ, આવાસ, પીવાના પાણી, રસ્તા, વિજળી, અને આજીવિકા મારફતે રોજગારી કાર્યક્રમ જેવી** સુવિધાઓ.
- **વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ના અંદાજપત્રમાં નવી બાબત હેઠળ રૂા. ૨૦.૦૦ કરોડની મંજુરી સાથે રૂા. ૬૫.૭૧ કરોડના બજેટ સાથે યોજનાને** પુન:ગઠિત કરવામાં આવી.

વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ સુધી રૂ. ૨૪૨.૪૨ કરોડના ખર્ચે ૯૬૧૦ વિકાસ કામો

અનુસૂચિત જનજાતિ સમુદાયના હક્કોનું રક્ષણ

વનબંધુ કલ્યાણ યોજના
VANBANDHU KALYAN YOJANA

વન અધિકાર કાયદો -૨૦૦૬

કાયદો /નિયમો / સુધારાઓ	અમલીકરણ
વન અધિકાર કાયદો	તા. ૦૨/૦૧/૨૦૦૭ થી
વન અધિકાર કાયદાના નિયમો	તા. ૦૧/૦૧/૨૦૦૮ થી
કાયદાની માર્ગદર્શક સુચનાઓ	તા.૧૨/૦૭/૨૦૧૨ થી
વવન અધિકાર કાયદાના સુધારેલ નિયમો	તા.૦૬/૦૯/૨૦૧૨ થી

વન અધિકાર કાયદા હેઠળ થયેલ પ્રગતિની વિગત. (તા. 30-0૬-૨૦૨૩ અંતિત)					
વિગત	મળેલ દાવા (સંખ્યામાં)	મંજુર દાવા (સંખ્યામાં)	મંજુર જમીન (હેક્ટરમાં)	જમીન માપણી પૂર્ણ લાભાર્થી	જમીન માપણી પૂર્ણ (હેક્ટરમાં)
વ્યક્તિગત દાવા	૧,૮૨,૮૬૯	૯૬,૬૫૪	૬૬,૦૬૦	૭૯,૦૪૨	૫૨,૫૭૮
સામુદાયિક દાવા	૭,૧૮૭	૪,૭૯૧	૫,૦૨,૦૮૬	-	-
માળખાકીય સુવિધા	૨,૧૧૦	૨,૦૧૧	૮૭૩	-	-

વનબંધુ કલ્યાણ યોજના
VANBANDHU KALYAN YOJANA

મુખ્યમંત્રી વન અધિકાર ખેડૂત ઉત્કર્ષ યોજના

શરૂઆત :	**વર્ષ ૨૦૧૪ થી વનવાસી ખેડૂત સશક્તિકરણ યોજના** **વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ થી "મુખ્યમંત્રી વન અધિકાર ખેડૂત ઉત્કર્ષ યોજના" પુન:ગઠીત કરવામાં આવી.**
સહાયનું ધોરણ	જમીન વિકાસ, નાની સિંચાઇ, ટપક સિંચાઇ, કૃષિ કીટ, ખેતી અંગે તાલીમ જેવા ઘટકો માટે લાભ
સહાય માટે પાત્રતા	વન અધિકાર અંતર્ગત માન્ય લાભાર્થીઓ

- **વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ થી ઉક્ત યોજના "મુખ્યમંત્રી વન અધિકાર ખેડૂત ઉત્કર્ષ યોજના" અંતર્ગત મર્જ કરવામાં આવેલ છે તથા રૂા. ૫૦૦૦.૦૦ લાખની નવી બાબત મંજુર કરેલ છે.**

અનુસુચિત જનજાતિ પમાણપત્ર અને તેની ખરાઈ

અ.નં	કાયદો/ નિયમો/ જાહેરનામાં	અમલીકરણ/પ્રસિધ્ધિ
૧	જાતિ પ્રમાણપત્ર આપવા તથા ખરાઇ બાબતે અધિનિયમ	૧૬/૧૦/૨૦૧૮ થી
૨	જાતિ પ્રમાણપત્ર આપવા તથા ખરાઇ બાબતે નિયમો	૧૯/૦૯/૨020 થી
૩	જાતિ પ્રમાણપત્ર આપવા સક્ષમ સત્તાધિકારીની નિમણૂંક જાહેરનામું	૧૯/૦૭/૨૦૨૧ થી
૪	જાતિ પ્રમાણપત્ર આપવા અપીલ સત્તાધિકારીની નિમણૂંક જાહેરનામું	૧૯/૦૭/૨૦૨૧ થી
૫	રાજ્યકક્ષાની વિશ્લેષણ સમિતિ તથા વિભાગીય વિશ્લેષણ સમિતિઓનું કાર્યક્ષેત્ર નિયત થવા બાબત જાહેરનામું	૧૯/૦૭/૨૦૨૧ થી

રાજ્યકક્ષાની વિશ્લેષણ સમિતિ તથા વિભાગીય વિશ્લેષણ સમિતિઓનું કાર્યક્ષેત્ર	
રાજ્યકક્ષા ની વિશ્લેષણ સમિતિ	સુપરવિઝન, મોનીટરીંગ તથા અન્ય વિભાગીય વિશ્લેષણ સમિતિઓને દિશા નિર્દેશ
વિભાગીય વિશ્લેષણ સમિતિ ગાંધીનગર-૧	બનાસકાંઠા, સાબરકાંઠા, અરવલ્લી, ગાંધીનગર, અમદાવાદ, ભાવનગર, બોટાદ, મહેસાણા, પાટણ
વિભાગીય વિશ્લેષણ સમિતિ ગાંધીનગર-૨	સુરેન્દ્રનગર, રાજકોટ, મોરબી, કચ્છ, જામનગર, દેવભૂમિદ્વારકા, જુનાગઢ, ગીર સોમનાથ, પોરબંદર, અમરેલી
વિભાગીય વિશ્લેષણ સમિતિ સુરત	સુરત, તાપી, ડાંગ, નવસારી, વલસાડ, ભરૂચ, નર્મદા
વિભાગીય વિશ્લેષણ સમિતિ વડોદરા	વડોદરા, છોટાઉદેપુર, આણંદ, ખેડા, પંચમહાલ, દાહોદ, મહીસાગર

અન્ય મહત્વપૂર્ણ પ્રોજેક્ટ

આદિવાસી સ્વાતંત્ર્ય સેનાનીઓનું રાષ્ટ્રીય કક્ષાનું સંગ્રહાલય

- સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટી નજીક મોજે ગરુડેશ્વર જીલ્લો નર્મદા (રાજપીપળા) ખાતે ૨૫ એકર જમીનમાં મ્યુઝીયમ ઉભું કરવામાં આવશે.
- મ્યુઝીયમમાં સ્વાતંત્ર્યની રાષ્ટ્રીય ચળવળમાં મહત્વનો ફાળો આપનારા આદિવાસી સ્વાતંત્રીય વીરો નું યોગદાન અને આદિજાતિ લોકો ની સંસ્કૃતિની ઝાંખી, અદ્યતન ટેકનોલોજીની મદદથી પ્રદર્શિત કરવામાં આવશે.
  - અંદાજીત રકમ : **રૂા. ૧૩૭.0૧ કરોડ**
  - બાંધકામની કામગીરી ૭૫% વધુ પૂર્ણ
  - ક્યુરેશન ડી.પી.આર.ની કામગીરી શરૂ
- ૧૫ નવેમ્બર ૨૦૨૪ સુધી સંગ્રહાલય લોકાર્પણનું આયોજન

બિરસા મુંડા ટ્રાયબલ યુનિવર્સિટી, રાજપીપલા

- એક્ટ નં-૧૫/૨૦૧૭થી એપ્રિલ-૨૦૧૭માં સ્થાપના કરવામાં આવી. તા. ૧૪-૧૦-૨૦૧૭થી કામચલાઉ કાર્યાલયનો આરંભ કરવામાં આવ્યો.
- રાજ્ય સરકારશ્રી દ્વારા જીતનગર રાજપીપલા જી-નર્મદા ખાતે-૩૯.૦૦ એકર જમીનની ફાળવણી.
- મુખ્ય કેમ્પસ બાંધકામ અંગે આદિજાતિ વિકાસ વિભાગ દ્વારા **રૂ.૩૪૧.૦૦ કરોડ**ની સૂચિત જોગવાઇ ધ્યાને લઇ **રૂ.૧૭૪ કરોડ**ની ફાળવણી.
- યુનિ. મકાન બાંધકામના **ત્રણ ફેઝ પૈકી ફેઝ ૧ અને ૨ લોકાર્પણ માટે ૧૫ નવેમ્બર ૨૦૨૩ (ભગવાન બિરસા મુંડા જન્મ જયંતી જનજાતિ ગૌરવ દિવસ) સૂચિત**

આભાર